

то е равно на цѣлыя діаметръ, на земна-та орбита или 190.000,000 мили почти въ шестнадесеть минути! Като хвърка съ скоростъ 12.000,000 мили въ минута, или 192,000 мили въ сяка секунда време!

Азъ нѣмамъ намѣреніе да влѣзвамъ въ изслѣданіе на истинна-та теорія на свѣтина-та, т. е. да ли свѣтина-та произлѣзва отъ дѣйстви-телно истичаніе на вещественны частицы отъ нѣкое свѣтливо тѣло; или е просто колебателно или вълнообразно движеніе, кое-то са произвожда отъ свѣтлавы тѣла въ нѣкоя етирна срѣда. Азъ искамъ да докажъ тука само този несъмнѣнъ фактъ, че ако нѣкое свѣтливо тѣло са създаде внезапно и са поставше въ пространство-то на разстояние 12.000,000 мили отъ око-то на наблюдателя, кой-то гледа кога ще са появи свѣтина-та на това тѣло, тѣзи свѣтина щѣше да достигне око-то на зрителя **една минута** слѣдъ създаеніе-то на прѣдмѣта; а, ако тѣло-то внезапно изчезише, сѣщя наблюдатель щѣше да заблѣжи това една минута слѣдъ угасаніе-то му.

Ако нѣкой са възмушава отъ тѣзи положенія, ако трудность-та на изслѣданіе-то и невѣроятна-та скоростъ на свѣтина-та изискватъ по-го-лѣма очевидность, прѣди да са допустне напълно тѣзи теорія, то азъ можъ само да кажъ, че тѣзи очевидность ще са даде, прѣди да свършимъ тѣзи бесѣда, съ таквазъ пълнота и ясность, що-то нѣма да остане ника-кво съмнѣніе.

Да пристѣпимъ сега къмъ изслѣданіе-то на велика-та задача за параллакса на неподвижны-тѣ звѣзды, задача, коя-то е испытала силы-тѣ на най-великы-тѣ умове и коя-то е изисквала за свое-то рѣшеніе най-чуд-но искусство въ продълженіе на повече отъ триста години. Едно просто изложеніе на свойства-та на тѣзи задача ще покаже всички срѣдства, кои-то были употреблены за нейно-то рѣшеніе. Ако да бѣше възможно да са измѣри на земна-та повърхность една основна линія хыляда мили на длъжъ (1609 километра), и на крайща-та на тѣзи основна линія да има по единъ наблюдатель съ инструменти потрібны за опредѣленіе мѣсто-то на мѣсяца между звѣзды-тѣ, то телескопы-тѣ на таквизы двама наблюда-тели, насочены въ едно и сѣщо време къмъ центра на мѣсяца щѣхъ да са наведѣтъ единъ къмъ други и зрителны-тѣ зари на тѣзи два инстру-мента щѣхъ да са срѣщнѣтъ въ центра на мѣсяца, и да образуютъ съ наклоненія-та си единъ жгълъ. Този жгълъ или раскрачваніе-то на зри-телны-тѣ зари, са нарича **параллансъ**; а ако наблюдаемыя прѣдмѣтъ бѣ-ше неподвижна звѣзда, тогазъ този жгълъ щѣше да са нарече **параллансъ на неподвижна-та звѣзда**.

Очевидно е, че кога-то дължина-та на основна-та линія е позната и параллагическыя жгълъ измѣренъ, то може тогазъ изведнажъ да са о-предѣли дължина-та на зрителна-та заря, и тогазъ разстояние-то на прѣд-мѣта става познато съ най-просты-тѣ правила на Геометрія-та. Изъ общо, параллаксъ е **видимо-то** измѣненіе на мѣсто-то на прѣдмѣта, кое-то про-излѣзва отъ **дѣйствително-то** измѣненіе на мѣсто-то на наблюдателя.

Въртѣніе-то на дървета-та на една гора, кое-то са произвожда отъ бързо-то движеніе на зрителя по желѣзенъ пѣтъ, е параллагическо дви-женіе; то става по-малко и по-малко заблѣжимо, колко-то повече скоро-